15.10.2019

Eduskunta
Maa- ja metsätalousvaliokunta

ASIA: **HE 29/2019 VP HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE VALTION TALOUSARVIOKSI VUODELLE 2020 – VAIKUTUKSET MAATALOUDEN KANNATTAVUUTEEN JA MAATALOUSTULOON**

Svenska lantbruksproducenternas centralförbund on tutustunut hallituksen talousarvioesitykseen vuodelle 2020 ja toteaa seuraavaa:

- Maatalouden kannattavuus on edelleen huono. Kahdet peräkkäiset katovuodet, 2017 ja 2018 ovat vaikuttaneet tilojen kannattavuuteen ja kassatilanteeseen negatiivisesti ja vaikka 2019 vuoden sato on ollut pääsääntöisesti hyvä, se ei riitä kannattavuuden kääntämiseksi positiiviseksi.

- Kannattavuuteen vaikuttaa maatalouden markkinatulot, tukitasot ja kustannuskehitys. SLC toteaa, että hallitusohjelmassa on huomioitu maatalousalan kriittisen heikko kannattavuustilanne ja että vuoden 2020 talousarvio noudattaahallitusohjelmaa. . Erityisesti LFA- ja ympäristötuen määrärahojen korottaminen budjettiriihessä ovat tervetulleita ja välttämättömiä. Sekä LFA- että ympäristötuen perustuki vaikuttavat suoraan viljelijöiden tulotasoon ja hallituksen talousarvioesitys antaa mahdollisuuden pitää tukia samalla tasolla kuin vuonna 2019.

- SLC on myös tyytyväinen, että talousarvioesityksessä löytyy korvamerkittyä rahaa uudelle luomusopimukselle. Sekä kuluttajat että viljelijät ovat kiinnostuneita kasvattamaan luomun osuutta sekä ruoantuotannossa että kulutuksessa.

- Talousarviossa on varattu 500000 euroa uuden elintarvikemarkkinavaltuutetun toimiston toimintamenoihin. Useat tieteelliset raportit (mm. KKV 2013, PTT Arovuori, Karikallio, Pyykkönen) ovat osoittaneet, että voimasuhteet Suomen elintarvikeketjussa ovat erittäin epäedullisia alkutuottajille. SLC toivoo, että uusi viranomainen tuo tulevaisuudessa elintarvikeketjuun enemmän selkeyttä ja tasapainoa.

- Heikossa kannattavuustilanteessa tulisi valtion kannustaa tuottajia neuvonnan käyttöön. Hallituksen talousarvioesityksessä on myös tänä vuonna esitetty määrärahaleikkaus. Erityisesti nyt kun uusi maaseutuohjelma on tulossa, neuvonnalle tulisi siksi varata vähintään edellisvuoden lopullisen tason määrärahaa. Hallitus on huomioinut useita eduskunnan lausumia koskien 4H toiminnan määrärahaa, ja nyt talousarviossa on vähennetty vain 100000 euroa verrattuna vuoteen 2019. Nuorten yrityskasvatuksessa 4H-toiminta on yksi tärkeä lähestymistapa yrittämiseen. SLC:n mielestä satsaus 4H-toimintaan on investointi tulevaisuuteen.

- Maatalouden tilusrakenteiden parantaminen on tehokas tapa vähentää maatalouden kustannuksia ja nostaa maatalouden kannattavuutta. SLC pitää hyvänä, että hallitus on varannut 500000 euroa peltorakenteen kehittämiseen ensi vuoden talousarviossa maa- ja elintarviketalouden 30.20 luvun alla, mutta alleviivaa että rahamäärä on liian pieni verrattuna tarpeeseen. Maanmittauslaitoksen kiinteistötoimitusten määrärahoja mm. uusjakojen tukemiseen on vähennetty 1000000 euroa Maanmittauslaitoksen luvun 30.70 alla. Valtion varaamat määrärahat tilusjärjestelyihin ja uusjakoon ovat todella kustannustehokkaita ja kannattavia toimenpiteitä ja määrärahan vipuvarsivaikutus on merkittävä.

- Suomen elintarvikeviennin kasvupotentiaali on merkittävä. Talousarviossa on varattu hallitusohjelman mukaisesti määrärahaa ruokaketjun kehittäminen-luvussa. SLC pitää tärkeänä, että yt-neuvottelut Ruokaviraston sisällä eivät estä tarvittavien henkilöiden palkkaamisen elintarvikevientitehtäviin.

Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f.
Fredriksgatan 61 A 34, 00100 Helsingfors
tfn (09) 586 0460, fax (09) 694 1358
www.slc.fi, fornamn.efternamn@slc.fi
Hemort: Helsingfors, FO-nummer 0215327-0

- Petovahinkojen osalta määrärahaa on vuosien mittaan korjattu ylöspäin. Ns. Lex Hallan (he 318/2019 vp) kumoamisen jälkeen on ollut mahdollista maksaa korvaukset täysimääräisenä kaikille vahingonkärsijöille. SLC pitää tärkeänä, että korvaustasot jatkossakin ovat täysmääräiset ja ennalta ehkäiseviin toimenpiteisiin tulisi panostaa vielä enemmän.

- SLC pitää tärkeänä, että Maatilatalouden kehittämisrahastoon siirretään määrärahaa hallitusohjelman mukaisesti. Makeran pääomittaminen on välttämätön, jos me jatkossakin haluamme saada investoinnit liikkeelle ja kehittää Suomen maataloutta ja saada uusia, nuoria yrittäjiä aloittamaan tuotantoa. Jo nyt käytämme Makeran varoja etupainoisesti, kun maaseutuohjelman rahat investointeihin laskevat.

- Toimenpiteet ilmastonmuutosta vastaan ovat erittäin vahvasti esillä poliittisessa keskustelussa ja hallitusohjelmassa. Maa- ja metsätalous on ainoa sektori, joka sitoo hiiltä eli toimii hiilinieluna. Jos me haluamme saavuttaa hiilineutraalisuuden 2035 on erittäin tärkeää, että Suomessa tehdään mahdollisimman korkeatasoinen ja käytännönläheinen tutkimus. Nyt sekä julkinen keskustelu että päätöksenteko sekoittavat globaalien ongelmien yleistämisen suomalaisen tuotantoon. Se johtaa helposti väärin päätöksiin. SLC alleviivaa, että Luonnonvarakeskuksen resursseja pitäisi parantaa niin että saamme mahdollisimman nopeasti luotettavat, Suomen olosuhteiden mukaiset tutkimustulokset, jotta niiden avulla voimme tehdä oikeita päätöksiä ja ratkaisuja ilmaston kannalta.

- Hallitusohjelmassa biokaasutuotanto on nostettu esille ja biokaasuohjelma saa myös merkittävän rahamäärän. SLC näkee pienimuotoisessa biokaasutuotannossa todella ison potentiaalin.

- Työtehoseuran ensimmäinen Ruoka Akatemia järjestettiin tänä syksynä. Ruoka Akatemian tavoitteena on lisätä suomalaisten päättäjien ja vaikuttajien ymmärrystä suomalaisesta ruokajärjestelmästä sekä luoda uudenlaista vuorovaikutusta. SLC:n mielestä Ruoka Akatemia on hyödyllinen ja se kannattaa järjestää myös tulevaisuudessa ja varsin pienellä rahoituksella toiminta voi jatkaa.

- Afrikkalainen sikarutto on erittäin vakava uhka suomen sikatuotannolle ja tulee koko aika lähemmäksi meidän rajoja. SLC näkee, että ASF torjumiseen tarvitaan jatkossakin rahoitusta. SLC toteaa, että valtion avustus raadonkeräilyyn on ollut jo neljä vuotta saman tasoisena. Olisi hyvä tarkentaa tasoa, jotta lisääntyneet kuljetus- ja muut keräilykustannukset eivät vaikuta tuottajien kustannuksiin.

- SLC toteaa, että valtion avustus raadonkeräilyyn on ollut jo neljä vuotta saman tasoisena. Olisi hyvä tarkentaa tasoa, jotta lisääntyneet kuljetus- ja muut keräilykustannukset eivät vaikuta tuottajien kustannuksiin.

- Kotieläintuottajien työtaakka on todella raskas ja uhkaa kasvaa vuodesta toiseen, kun eläinmäärä per tila kasvaa. Vuosilomaan oikeutettujen yrittäjien määrä alenee vuosittain 6 - 8 %. Lomituksen rahantarve on alentunut viime vuosina yli 10 M€/v ja sama kehitys jatkunee myös lähivuosina. Hallitusohjelmassa on kirjoitus, että lomituslainsäädäntö uusitetaan. SLC:n mielestä olisi tärkeää aloittaa lakiuudistus mahdollisimman pian ja samalla tarkistaa mahdollisuutta pidentää viljelijän vuosilomaa nykyisestä 26 päivästä. Nopean rakennekehityksen vuoksi syntyviä säästöjä pitäisi ottaa uudelleen käytettäviksi.

Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f.

Mats Nylund, puheenjohtaja

Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f.
Fredriksgatan 61 A 34, 00100 Helsingfors
tfn (09) 586 0460, fax (09) 694 1358
www.slc.fi, fornamn.efternamn@slc.fi
Hemort: Helsingfors, FO-nummer 0215327-0